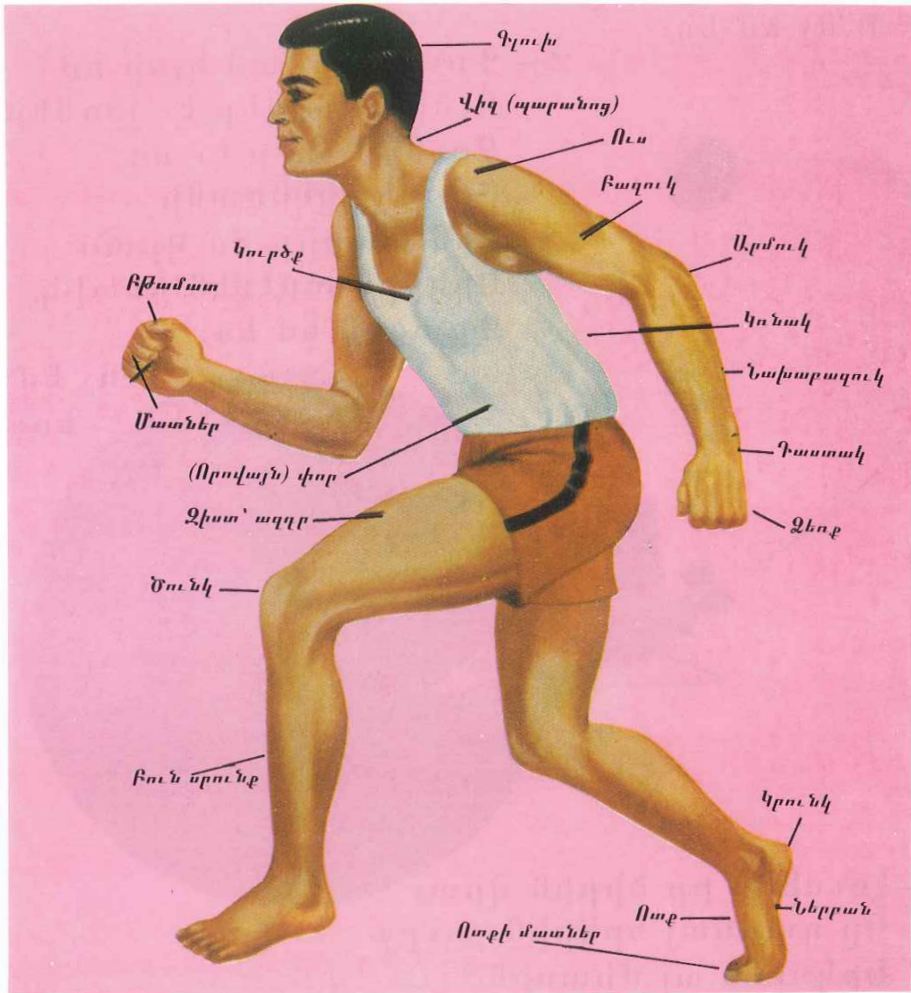

ՄԵՐ ՄԱՐՄԻՆՆԸ

Մեր մարմինը ունի գլխաւոր երեք մասեր.—
Գլուխ, իրան եւ անդամներ:

Գլխուն մէջ կը գտնուի ուղեղը: Գլխուն վրայ կը գտնուի մեր գլխաւոր գգայարանները:

Գլուխը իրանին միացած է վիզին միջոցաւ. վիզը կը կոչուի նաեւ *պարանոց*: Իրանին վերի մասը կը կոչենք կուրծք, իսկ վարի մասը՝ փոք կամ *որովայն*: Որովայնին մէջ կը գտնուին *լեարդը* եւ *աղիքները*: Իրանին ետեւի մասը կոնակն է: Իրանին մէջ կը գտնուի *ստամոքսը*. ան բերնին միացած է *որկոք* կոչուած խոզովակով: Բերնէն կը մեկնի նաեւ ուրիշ խոզովակ մը եւ կը հասնի *թոփերուն*, ասիկա *խոչափողն* է:

Սիրտը կը գտնուի կուրծքին մէջ, երկու թոփերուն միջեւ:

Մարդկային մարմինը ունի չորս անդամներ,— երկու թեւ եւ երկու սրունք:

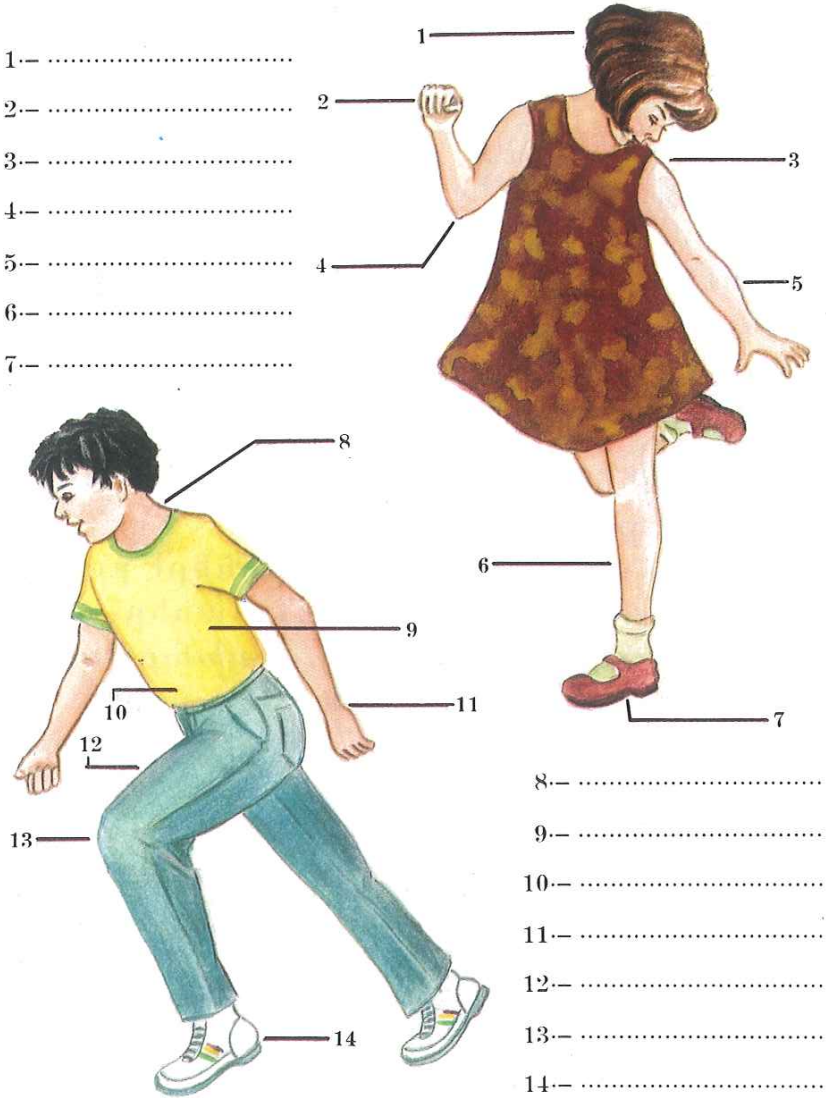
Ամէն մէկ անդամ երեք բաժիններէ բաղկացած է: Այսպէս՝ թեւը ունի երեք մասեր.— *բազուկը*՝ ուսէն մինչեւ *արմուկ*, *նախաբազուկը*՝ արմուկէն մինչեւ *դաստակ*, եւ վերջապէս *ձեռքը*՝ որ կը կրէ հինգ մատներ: Ձեռքի մէջի մասը *ափ* կը կոչենք:

Սրունքն ալ կը բաղկանայ երեք մասերէ.— *զիստը*՝ իրանէն մինչեւ ծունկ, ծունկէն մինչեւ կրունկ՝ *բո՛ւն սրունքը*, եւ վերջապէս *ոտքը*՝ որ մեր մարմնին ամբողջ ծանրութիւնը կը կրէ: Ոտքն ալ ձեռքին նման հինգ մատներ ունի: Ոտքին տակի մասը *ներքան* կը կոչուի:

Անդամներուն շնորհիւ է որ կրնանք շարժիլ, ֆալել կամ որեւէ առարկայ բռնել:

Ամբողջացն'ւր.

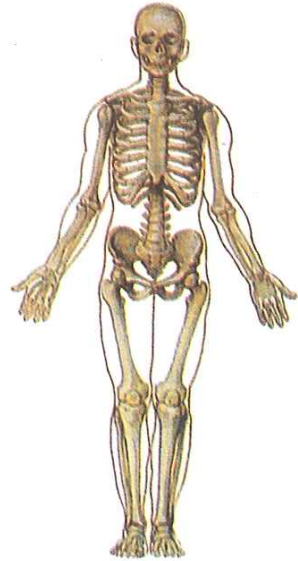
Այս երկու պատկերներուն մէջ, թիւերուն հետեւելով, գրէ՛ մարմնի մասերուն անունները:

**ՈՍԿՈՐՆԵՐԸ ԵՒ ՄԿԱՆՆԵՐԸ
ՈՍԿՈՐՆԵՐԸ**

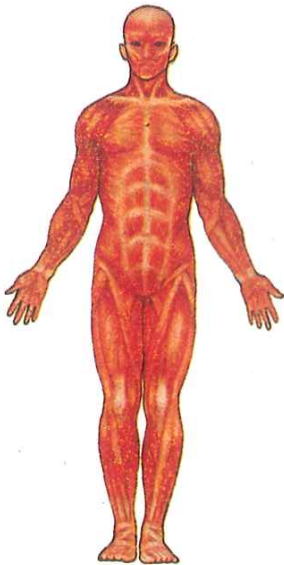
Մեր մարմինը կը պարունակէ մեծ թիւով ոսկորներ: Բազմաթիւ ոսկորներ իրարու միացած են յօդերու միջոցով:

Ոսկորներու ամբողջութիւնը կմախֆ կը կոչուի: Կմախֆը մեր մարմինին ձեւ կու տայ եւ գայն ուղիղ կը պահէ. նաեւ կը պաշտպանէ մեր ներքին գործարանները:

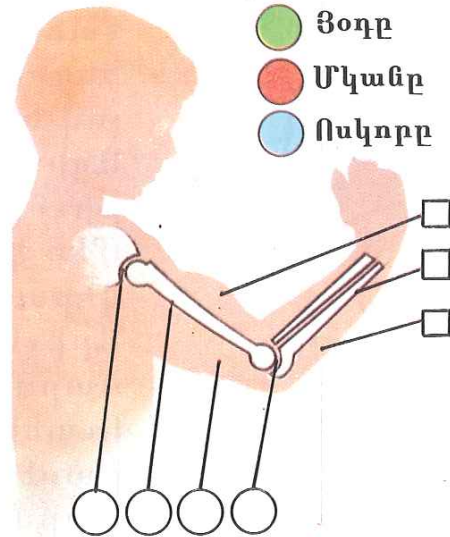
ՄԿԱՆՆԵՐԸ

Ոսկորներուն փակած են մկանները: Մկաններն են, որ շարժում կը ստեղծեն: Մկանները պատուած են մորթով:

Ներկէ՛

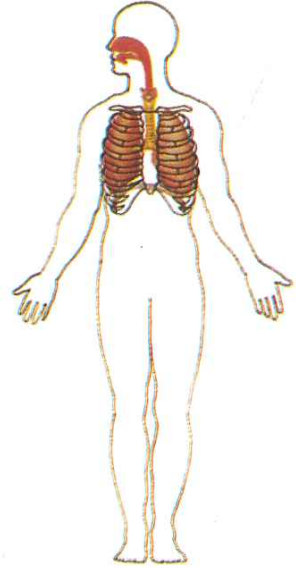
- Յօդը
- Մկանը
- Ոսկորը

ՄԱՐՄԵԻ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ Կ'ԱՇԽԱՏԻՆ ԱՌԱՆՅ ԴԱԴԱՐԻ

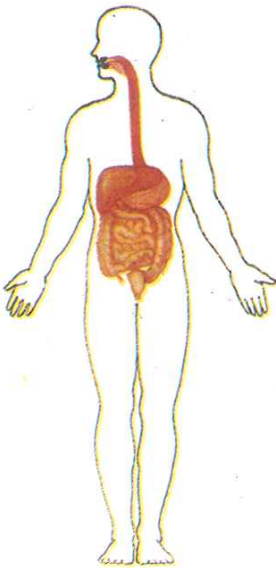
ՇՆՁԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Առանց շնչելու չենք կրնար ապրիլ, որովհետեւ մեր բոլոր գործարանները տեւաբար օդի պէտք ունին: Օդը կ'երթայ մեր թոփերուն մէջ, ու կը լուծուի արեան հետ:

ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

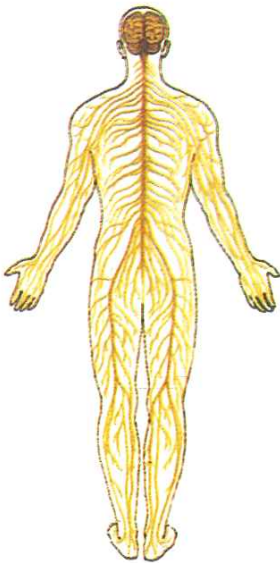
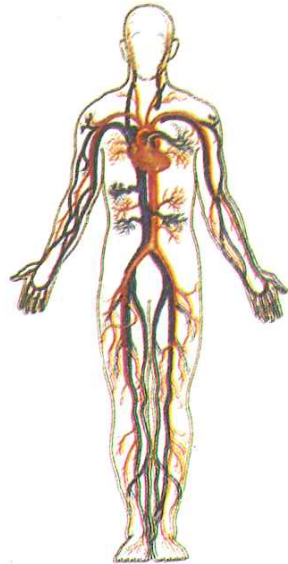
Բերնի մէջ պատանները կը կտրտուին ու կը մանրուին: Յետոյ որկորին մէջէն անցնելով կ'իջնեն ստամոքս: Ստամոքսին մէջ կերակուրները քանի մը ժամ կը մնան եւ հեղուկներու հետ շաղուելով կ'անցնին աղիքին մէջ: Աղիքներուն մէջ մարսողութիւնը վերջնական կ'ըլլայ: Մեր կերածները սնունդի կը վերածուին: Արիւնը սնունդը կը տանի մարմնին բոլոր կողմերը: Ուտելիքներուն անսնունդ մասերն ու մնացորդները մարմինէն կ'արտաֆսուին:

ԱՐԵԱՆ ՇՐՋԱԳԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Արիւնը կարմիր գոյնով հեղուկ մըն է: Մեր մարմնին մէջ ամէն կողմ արիւն կայ: Արիւնը կը հոսի խոզովակներու մէջէն այդ խոզովակները երակ կը կոչուին: Արեան կեդրոնը սիրտն է:

Երբ մեր ձեռքը դնենք մեր կուրծքին ճախ կողմը թթեւ գարկեր կը զգանք: Ամէն անգամ, որ սիրտը զարնէ անիկա կը կծկուի եւ կը մղէ արիւնը, որպէսզի տարածուի ամբողջ մարմնին մէջ: Սիրտը արիւնով շարունակ կը լեցուի եւ կը պարպուի:

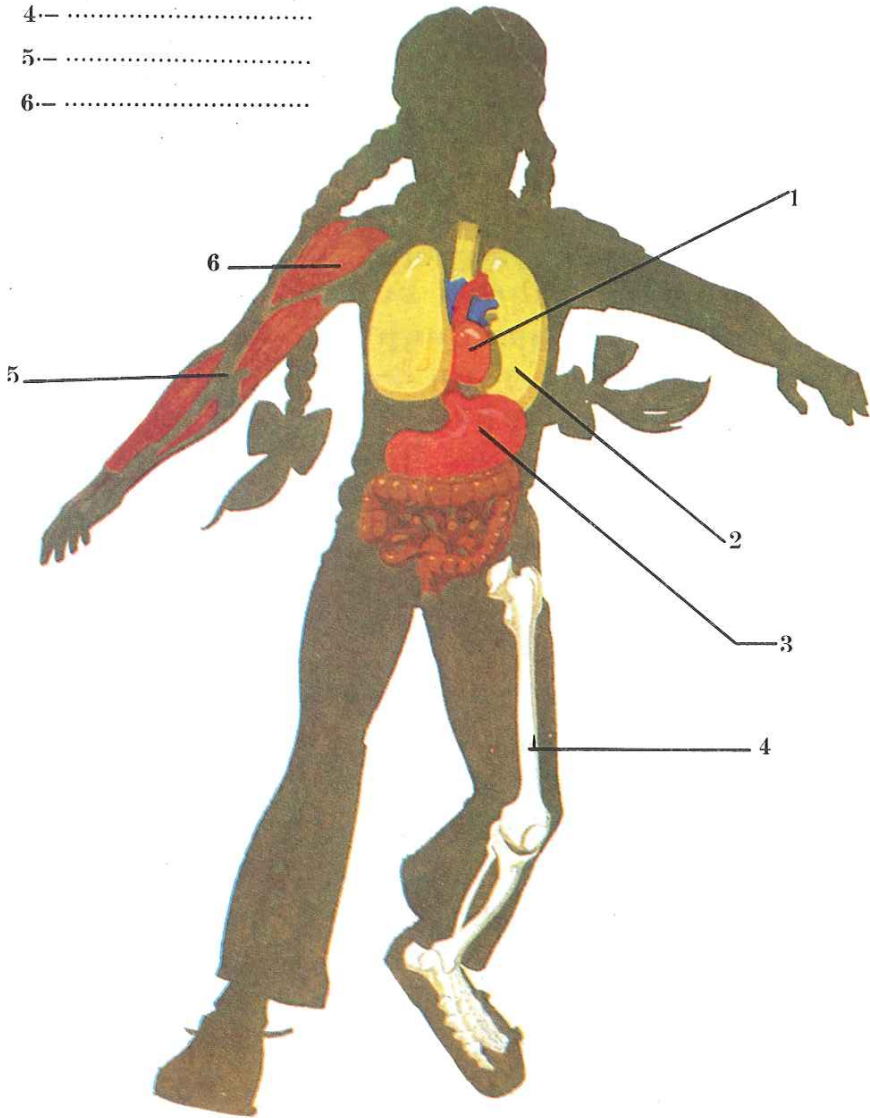

ՋՂԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ուղեղը եւ ողնաձուծը մարմնին բոլոր մասերուն միացած են բարակ թելերու միջոցաւ: Այդ թելերը մեր ջիղերն են: Ջիղերն են, որ ուղեղին լուր կու տան մեր տեսածներուն եւ զգացածներուն մասին. անոնք նոյնպէս ուղեղին հրահանգները կը հասցնեն մկաններուն:

Ամբողջացր՛ւր.

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-
- 6-

1. Ես արիւնը կը մղեմ
մարմնի բոլոր մա-
սերուն:
Ի՞նչ եմ ես:

3.- Օդը, գոր կը շնչես,
ի՞նձի կու գայ:
Ի՞նչ եմ ես:

2.- Երբ նաշ ուտես,
խողովակի մը մի-
ջոցով կերածդ ինձի
կը հասնի:
Ի՞նչ եմ ես:

4.- Փակած եմ ոսկոր-
ներուդ. ինձմով է,
որ անոնք կրնան
շարժիլ:
Ի՞նչ եմ ես:

Ամբողջացո՛ւր.

1.- Մեր մարմինը ունի գլխաւոր երեք մասեր.—
.....,,

2.- Մեր մարմնի գործարանները կ'աշ-
խատին առանց դադարի: Այդ մասերն են.
.....,
.....: